

ZAGAĐENOST RIJEKA U CRNOJ GORI

Najveći dio crnogorskih voda pripada prvoj klasi što znači da su dobrog kvaliteta. To su pokazali preliminarni rezultati o stanju kvaliteta voda za 2013.godinu. Direktor zavoda za hidrometeorologiju i seizmologiju Luka Mitrović kaže da su rezultati bolji nego godinu ranije, a to objašnjava povoljnijim meteorološkim uslovima (veća količina padavina) i manjim uticajem čovjeka na vodene sisteme.

- Tamo gdje nema naselja voda je čista. Što je vodotok bliži naseljima to kvalitet vode opada i iz prve klase prelazi u drugu, ili je sasvim van klase. Rijeka Tara je, na primjer, atipična. Čista je u donjem dijelu toka, do Bistrice, dok je u gornjem zagađena od komunalnih otpadnih voda iz Kolašina i Mojkovca.

Maloserija

Izveštaj o kvalitetu voda pripremljen je na osnovu analiza koje radi Zavod za hidrometeorologiju i seizmologiju. Ta institucija ispituje zagađenost površinskih vodotoka, prirodnih akumulacija – jezera, obalnog mora i podzemnih voda.

Crna Gora kvalitetom voda mora da se ozbiljnije bavi i zbog obaveza koje proističu iz 27.poglavlja, pristupanja EU.

Morača do Smokovca može da se pije

Rijeka Morača je u najlošijem stanju na dijelu ispod kolektora gradske kanalizacije do Botuna. Kako su pokazali preliminarni rezultati za 2013.godinu tu je voda van propisane, ili svake klase prema sadržaju amonijaka, organskih materija, fosfata, nitrata i bakteriološkog zagađenja.

- Na lokalitetima Grbavci i Vukovci voda je znatno boljeg kvaliteta, pretežno u A1-A2 klasi. Na tom dijelu vodotoka se vrši intenzivna eksploatacija pijeska iz korita, što znatno mijenja hidrodinamičke i ekološke karakteristike vode. Uzvodno od Podgorice, na profilima Zlatica i Pernica, voda je pretežno u A1 ponekad u A2 klasi. Povećan je sadržaj samo amonijaka – navedeno je u izvještaju.

Piva i Kutska rijeka čiste kao suza

Najzagađeniji vodotoci 2013, kao i prethodnih godina, su Vezišnica i Čehotina. Voda rijeke Vezišnice je van klase prema sadržaju suspendovanih materija, koli i fekalnih klica, a povećan je i sadržaj amonijaka i nitrita. Prema saprobiološkim parametrima Vezišnica se približava uslovima ekološke sterilnosti, obzirom da su na dnu mutne vode evidentirane od živog svijeta jedino određene vrste bakterija. Kriva je Termoelektrana koja se hladi Vezišnicom pa je previše topla za život.

Rijeka Čehotina je najzagađenija na dijelu od Pljevalja pa nizvodno do ušća Vezišnice. Van klase su sadržaj amonijaka, broj koliformnih bakterija na čitavom vodotoku, kao i zasićenje kiseonikom kod Pljevalja, a van propisane A3 klase su i fekalne klice. Prema stanju saprobiološkog kvaliteta vode rijeke Čehotine spadaju u najzagađenije.

Na „crnoj“ listi je i rijeka Ibar kod Baća. Umjereniju zagađenost imale su vode Rijeke Crnojevića, Grnčara i donji tok Cijevne.

- Najbolji, može se reći odličan je kvalitet vode koje imaju Piva i Kutska rijeka cijelim tokom.

Od rijeke do rugla

Sve veća zagađenost od kanalizacije i životinjskog otpada od nekada čiste rijeke napravila septičku jamu

Boravak pored rijeke često nemoguć zbog velikog smrada

Pored oko 900 kanalizacionih cijevi kojima fekalni i drugi otpadi idu direktno u Lim, ovu rijeku posljednjih godina zagađuju razni odvodi i otpad iz klanica i živinarskih farmi.

Pomiješani sa ogromnim brojem raznog otpada, smeća i šuta, ova zagađenja napravila su od Lima rijeku kojoj nestaju obale.

Pored krvi, mrtvih kokošaka, iznutrica od krupne stoke i perja koji se često vide u Limu, svaki drugi dan ga, po izjavama velikog broja ribolovaca i mještana, zamute odvodi iz farmi.

Tada se osjeća veliki smrad, pa je boravak pored vode nemoguć.

Stanovnici naselja u Oluja, Gubavča i Konatara, u čijoj blizini se nalaze farme, kazali su da ne mogu da žive od smrada pored Lima i da popodne moraju da zatvaraju prozore na kućama.

“Sa jedne od farmi svaka dva dana ide neka sivkasta otpadna voda, a od druge više crvenkaste boje. Toliko zamuti Lim da više nema smisla loviti ribu, a ostanak pored vode je nemoguć jer ne možete da gledate na oči, koliko štipa. Nekim danima krenu džakovi mrtvih kokošaka koje su spakovane u papirne džakove i tako se postepeno raspadaju.

Akcija čišćenja rijeke Zete rezultirala krivičnim prijavama protiv nekoliko preduzeća

Promovišu organske proizvode, a zanemaruju ekološke incidente u svojim dvorištima

31. Akcija čišćenja

Voda je životna sredina, u kojoj je nastao život i bez čiste i zdrave vode nema života. Većina rijeka, naročito u razvijenim zemljama svijeta, postale su kanali otpadnih voda. Industrijske i komunalne otpadne vode prevazišle su kapacitete vodenih tokova, pa voda nije u stanju da te otpadne materije razgradi. Velike rijeke u Evropi nose tone štetnih supstanci (npr. soli teških metala: žive, olova, kalijuma, teceluloznu pulpu, ulja, deterdenta i dr.), pa se ne mogu koristiti za piće i rekreaciju.

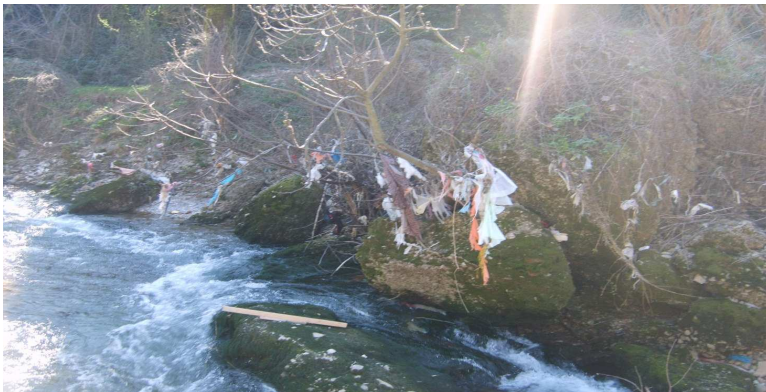

Preduzeća-zagađivači ni da pomognu u čišćenju

Kovačević je dodala i da tokom akcije koja je trajala mjesec dana nijedno od tih preduzeća koja zagađuju rijeku nije izrazilo spremnost da učestvuje.

“Društveno odgovorno poslovanje je u njihovom slučaju nepoznati činalac, jer se očigledno smatra gubljenjem vremena i novca”, poručila je ona.

Kovačević je najavila da će u narednom periodu pratiti rješavanje problema nelegalnih ispusta i ukoliko ne dođe do stvarnih promjena pozvati građane da bojkotuju kupovinu proizvoda iz pogona onih preduhzeća koja kontinuirano ispuštaju otpadne vode bez prethodnog tretmana, kao i otpad životinjskog i drugog porijekla u rijeku Zetu.

Mora se uticati na građansku svijest kako bi se hitno stalo na put daljem zagađivanju rijeke i na pokretanje aktivnosti u cilju njihovog kažnjavanja.

Plutaju uginule kokoške, ovce, svinje...

U organizovanoj akciji čišćenja niko ne može zaboraviti "prizore uginuli kokošaka, ovaca i svinja u raspadajućem stanju, koje slobodno plutaju po rijeci šireći nesnosan miris".

“Metrima dugačke trake iz industrijskih pogona, brda nelegalnog deponovanog otpada, te ispusti otpadnih voda neprijatnih mirisa, pjesna i obojene vode predstavljaju dio ovog ne baš lijepog prizora i dugogodišnje nebrige za rijeku Zetu”.

Među lokalnim stanovništvom postoji pogrešno mišljenje da su organska zagađenja manje štetna za životnu sredinu od neorganskih. Kako je objasnila industrijske vode, životinjski otpad i fekalije kroz prirodni proces razlaganje i učešće mikroorganizama koriste kiseonik iz vode, zbog toga dolazi do pomora vodenih organizama i poremećaja u lancu ishrane.

U četiri akcije čišćenja pomoglo je 52 volontera.

“Lokalni državni izvještaji o stanju životne sredine i vodenih tokova već dugi niz godina konstatuju da je Zeta sa njenim pritokama jedna od najzagađenijih rijeka u Crnoj Gori, ali je javnost potpuno neinformisana o stvarnom stanju otpadnih voda koje izlazi iz pogona industrija “prikačenih” na Zetu. Ne postoje sistematizovane informacije o tome kolike štete zagađivači prouzrokuju vodama Zete, kolike su naknade koje plaćaju zagađivači za zagađenja, te o mjerama koje su preduzete ili uspješno realizovane kako bi se stanje rijeke Zete i popravilo”.